

Ігор КОЛЯДА. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВІРКИ ОСВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ: КУЛЬТУРА І ДУХОВНЕ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ У 1917–1921 рр.

Ігор КОЛЯДА, Сергій БОЙКО. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ ТЕМАТИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПО ТЕМИ: «Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава — правонаступниця Київської Русі»

Олена КОВАЛЬЧУК. БРЕЙН-РИНГ З ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ ДЛЯ УЧНІВ 6-Х КЛАСІВ

Тетяна ЧУБУКОВА. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ В ОСОБАХ

Ігор КОЛЯДА, доктор історичних наук, професор (НІІУ імені М.П.Драгоманова)

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВІРКИ ОСВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ: КУЛЬТУРА І ДУХОВНЕ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ У 1917–1921 рр. (ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, 10 КЛАС)

Тема уроку: Культура і духовне життя в Україні у 1917–1921 рр.

Мета: здійснити контроль й корекцію навчальних досягнень учнів, визначити рівень засвоєння учнями знань.

Цільові завдання:

— перевірити рівень засвоєння учнями основних дат з історії культури та духовного життя в Україні у 1917–1921 рр., подій та розуміння основних процесів культурного життя;

— удосконалювати вміння та навички учнів користуватися на практиці набутими знаннями, складати хронологічні, тематичні та систематизовані таблиці, термінами та культурологічними поняттями;

— виховувати повагу до надбань культури, естетики смаку, толерантне ставлення до мистецьких уподобань інших; спонукати їх до поглиблення знань шляхом самовдосконалення та самонавчання.

Очікуваний результат.

Після уроку учні зможуть:

— набути навички оцінювання власних навчальних досягнень у ході проведення контролю навчальних досягнень, застосовувати прийоми контролю та самоконтролю;

— визначити рівень своїх знань із даної теми;

— звернути особливу увагу на окремі питання та аспекти, які були недостатньо ними опрацьовані.

Тип уроку: урок контролю та корекції знань.

I. Загальні методичні рекомендації до проведення уроку.

Підсумковий контроль навчальних досягнень є одним із видів оцінювання навчальних досягнень учнів і передбачає виконання таких завдань:

— усунення безсистемності в оцінюванні;

— підвищення об'єктивності оцінки знань, нави-

чок і вмінь;

— систематизацію та узагальнення навчального матеріалу;

— концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з історії.

Оцінку за тему вчитель виставляє, враховуючи результати підсумкового контролю навчальних досягнень учнів, а також поточні оцінки, результати різних видів навчальних робіт (і практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних).

Під час контролю навчальних досягнень вчитель враховує індивідуальні особливості кожного учня, загальний рівень підготовки класу; порівнює виявлені досягнення учня (учениці) не лише з нормою, а й з його (її) попередніми невдачами або успіхами. Саме виходячи з цього, вчитель самостійно обирає форму підсумкового контролю (письмова або усна форма, тестові завдання або дидактична гра, багаторівнева контрольна робота або урок-залік).

II. Орієнтовні завдання для контролю навчальних досягнень учнів за темою за темою № 4: «Культура і духовне життя в Україні у 1917–1921 рр.».

Початковий рівень.

1 бал

1. Проведення державної освітньої політики в Україні у період Гетьманату пов'язане з ім'ям:

А. Олександри Коллонтай;

Б. Івана Огієнка;

В. Миколи Василенка;

Г. Івана Стешенка.

2 бала

2. Визначте дату заснування Української Академії наук:

- А. 1 листопада 1917 р.;
- Б. **1 листопада 1918 р.;**
- В. 1 листопада 1919 р.;
- Г. 1 листопада 1920 р.

3 бала

3. Головним наслідком ухвалення Директорією закону «Про Верховну Владу в Українській Автокефальній православної Миротворчій Церкві» від 1 січня 1919 р. стало:

- А. Створення Українського Церковного комітету, який займався питанням надання Українській Православній церкві автокефального статусу;
- Б. Закріплення за Православною Церквою панівного становища в суспільстві;
- В. Обрання В.Липківського архієпископом, митрополитом Київським і всієї України;
- Г. **Проголошення автокефалії УАПЦ.**

Середній рівень.

4 бала

4. Система поглядів із доказовою критикою релігійної ідеології, спрямована на спростування церковних догматів на засадах протиставлення наукового та релігійного розуміння світу — це:

- А. **Атеїзм.**
- Б. Анімізм.
- В. Догматизм.
- Г. Деїзм.

5 балів

5. Визначте головні риси розвитку освіти в період Української Центральної Ради.

6 балів

6. Складіть історичний портрет В.Шептицького.

Достатній рівень.

7 балів

7. Встановіть послідовність подій культурного та духовного життя України у 1917—1921 рр.:

- А. Заснування Кам'янець-Подільського університету (2);
- Б. Обрання В.Шептицького митрополитом УАПЦ (4);
- В. Заснування Української академії мистецтв (1);
- Г. Відкриття Української академії наук (3).

8 балів

8. Охарактеризуйте причинно-наслідкові зв'язки між процесами політичного життя та подіями куль-

турного та духовного життя України у 1917—1921 рр.:

А. Українізація школи та освіти в період УЦР — створення Кам'янець-Подільського університету — реорганізація шкіл єдиного трудово-семирічного школи в часи радянського режиму — ліквідація університетів;

Б. Початок Української національно-демократичної революції — поширення ідеї надання автокефалії Українській православної Церкві — українізація церкви — обрання В.Липківського митрополитом УАПЦ — формування більшовиками вояволично-атеїстичного суспільства.

9 балів

9. Визначте спільні та відмінні риси культурно-освітньої політики УЦР та Гетьманату, Директорії та радянського режиму. Визначте зв'язок між політичною природою та соціальною базою кожного із режимів і культурно-освітньою політикою, яку вони проводили.

Високий рівень.

10 балів

10. З'ясуйте вплив внутрішньополітичних процесів в Україні у добу національно-визвольних змагань 1917—1921 рр. на розвиток національної культури та втілення ідеї стосовно надання УАПЦ статусу автокефальної. Чи можна говорити про прискорення національно-культурних процесів?

11 балів

11. «Якщо ви бажаєте служити українському народу, — перед вами лише один шлях: дати українській церкві автокефалію» — звертався до делегатів Всеукраїнського церковного Собору, що працював у січні 1918 р. комісар (міністр) у справах сповідань О.Карпінський.

Обґрунтуйте таку позицію більшовицького комісара. Визначте зв'язок між такою позицією, що була властива українським політичним режимам та політичними процесами в Україні, що розгорталися з 1917 р.

12 балів

12. Висловіть власне судження щодо позитивних та негативних факторів впливів щодо тенденцій розвитку культури України у 1917—1921 рр. спираючись на наступні слова Л.Курбаса:

«Наша поява тісно пов'язана з розвитком української інтелігентської думки... Ми хочемо творити нові цінності... А щоб вони були цінностями взагалі та ще й національними, то мусять розвиватись самостійно... «Молодий театр» відкидає провінційну залежність від російських стилів... робить прямий поворот до Європи і до самого себе...» (Курбас Л. «Молодий театр: генеза — завдання — шляхи»).

Як Ви розумієте слова Л.Курбаса? Доведіть або спростуйте оцінку Л. Курбаса.

